

Sermaye Piyasası Kurulu'nun Halka Açık Şirket Esas Sözleşme Değişikliklerine Uygun Görüş Verme Yetkisi^(*),^(**)

Authorization of Assent the Capital Markets Board to Amendments to the Articles of Association of Publicly-Held Corporations

*Prof. Dr. Murat ALIŞKAN^(***)
Av. Ahmet TOK^(****)*

Özet

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu (SPKn) md.33/2 hükmü uyarınca, halka açık şirketlerin esas sözleşme değişikliklerinde Sermaye Piyasası Kurulunun (SPK) uygun görüşünün alınması zorunluluk arz etmektedir. İşbu çalışmamızda, SPK'nın anılan yetkisinin niteliği ve özellikleri, 6102 sayılı TTK'da yer alan Bakanlık izni kurumundan farkları, uygun görüş alma yükümlülüğüne uyulmamasının sonuçları ve bu çerçevede SPK'nın uygulayabileceği yaptırımlar, uygulamadan örnekler de dikkate alınarak ele alınmış ve son olarak tartışmalı hususlarda çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Sermaye Piyasaları, Sermaye Piyasası Kurulu, Halka Açık Şirketler, Uygun Görüş, Esas Sözleşme Değişikliği.

(*) İşbu çalışma, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalında hazırlanan "Sermaye Piyasası Kurulunun Halka Açık Şirketleri Denetlemesi" konulu doktora tezinden türetilmiş olup, tez yazarı ve danışman hoca ile müştereken kaleme alınmıştır. Çalışmada dermeyan edilen görüşler, yazarların şahsi görüşleri olup, mensup oldukları kurumları bağlamaz.

(**) Hakem denetiminden geçmiştir.

(***) Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku Anabilim Dalı Başkanı, maliskan@marmara.edu.tr.

(****) Sermaye Piyasası Kurulu, Başuzman Hukukçu, ahmet.tok@spk.gov.tr.

Abstract

According to Article 33/2 of the Capital Markets Law numbered 6362, it is obligatory for publicly held companies to obtain an assent of the Capital Markets Board (CMB) to the amendments to the articles of association. In our work, the nature and characteristics of the CMB's authorization, the differences from the Ministry authorization in Turkish Commercial Code numbered 6102, the consequences of failure to comply with the obligation to obtain an assent and the sanctions that the CMB can apply in this context are addressed taking into account examples from practice and finally tried to make recommendations relating to said controversial issues.

Keywords

Capital markets, Capital Markets Board of Turkey, Publicly-Held Companies, Assent, Amendments to the Articles of Association.

I. GİRİŞ

Gerek halka açılmak üzere Sermaye Piyasası Kurulu'na (SPK/Kurul) başvurmayı planlayan halka kapalı şirketler gerek esas sözleşme değişikliği yapmayı planlayan halka açık şirketlerin, esas sözleşme tadil tasarılarını sermaye piyasası mevzuatına uyumlu olarak hazırlayıp Kurula sunması ve Kurulun uygun görüşünü alması gerekmektedir. Halka açılacak şirketlerin esas sözleşmelerinde payların devir ve tedavülünü kısıtlayıcı, ortakların haklarını kullanmalarını engelleyici hükümler varsa, esas sözleşmenin bu hükümlerden arındırılması, esas sözleşmenin diğer hükümlerinin de sermaye piyasası mevzuatına uygun hale getirilmesi¹ gerekmektedir². Esas sözleşme değişikliği için Kuruldan alınacak uygun görüş ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na başvurularak esas sözleşme değişikliği için izin alınması gerekecektir.

6362 sayılı SPKn'nın (SPKn) md.33/2 hükmünde, halka açık şirketlerin esas sözleşmelerinin değiştirilmesi için Kurulun uygun görüşünün alınması-

¹ İlk halka arz öncesinde şirket ana sözleşmesinin uyumu, SPKn'ya aykırı hükümlerin metinden çıkarılması, Kanuna uygun hale getirilmesi ve ana sözleşmede hiç yer almamakla beraber, sermaye piyasası mevzuatının ana sözleşmede yer almasını zorunlu kıldığı hükümlere yer verilmesiyle sınırlı. Ana sözleşmenin sermaye piyasası mevzuatına uyumlu hale getirilmesi, ortaklığın halka açık statüye girmesiyle ilgilidir. Bu nedenle salt ortakların paylarının halka arzında dahi ana sözleşme sermaye piyasası mevzuatıyla uyumlaştırılmalıdır. Anılan zorunluluk, halka açılma konusunda paylarını halka arz etmek isteyen ortaklarla, ortaklığın irade birliği sağlanmasını gerektirmektedir. Çağlar MANAVGAT, *Hukuki Bakımdan Halka Açık Anonim Ortaklıklar ve Halka Arz*, Ankara 2016, s.624-627.

² Funda GÜNGÖR/N. Orhun KÖSTEM/Haluk ÖZDEMİR, *Sermaye Piyasalarına Açılan Pencere, A'dan Z'ye Halka Açılma ve Yatırımcı İlişkileri*, İstanbul 2009, s.91. VII-128.1 sayılı Pay Tebliği'nin "Halka açık olmayan ortaklıkların ortaklarına ait mevcut paylarının halka arzı" başlıklı 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasında; "Halka arz edenlerin ortaklıkta sahip oldukları payları halka arz edebilmeleri için halka arz edilecek payların üzerinde rehin veya teminata verilmek suretiyle ya da başka bir şekilde devir veya tedavülünü kısıtlayıcı veya pay sahibinin haklarını kullanmasına engel teşkil edici kayıtların olmaması zorunludur." hükmüne yer verilmiştir.

nın zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır³. Öte yandan, paylar ile pay benzeri menkul kıymetlerin 6362 sayılı SPKn çerçevesinde ihracına ilişkin usul ve esasları düzenleyen VII-128.1 sayılı Pay Tebliği⁴'nin muhtelif maddelerinde de (md.6, 7, 12, 16 gibi) halka kapalı şirketlerin yapacakları sermaye artırımlarında, mevcut ortaklarının yeni pay alma haklarını kısmen veya tamamen kısıtlayarak yapacakları halka arzlardaki esas sözleşme değişikliklerinde⁵, mevcut payların satışı yoluyla yapılacak halka arzlardaki esas sözleşme değişikliklerinde, halka açık şirketlerin yapacakları sermaye artırımlarındaki esas sözleşme tadillerinde ve sair esas sözleşme tadillerinde Kurulun uygun görüşünün alınacağı açıkça hükme bağlanmıştır.

Bu çerçevede işbu çalışmamızda, SPKn uyarınca SPK'nın halka açık şirketlere müdahil olduğu alanlardan biri olan esas sözleşme değişikliklerine uygun görüş verme yetkisi, SPKn ve ikincil mevzuat, 6102 sayılı TTK'da yer alan düzenlemeler -Gümrük ve Ticaret Bakanlığının izin yetkisiyle mukayeseli olarak- de dikkate alınarak ve SPKn-TTK ilişkisi ile uygulamadan örnekler de değerlendirilerek ayrıntılı olarak incelenecektir. Ayrıca çalışmamızın son kısmında SPK'nın uygun görüşünün alınmamasının sonuçları da inceleme konusu yapılacaktır.

II. SPKn VE TTK ARASINDAKİ İLİŞKİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

6102 sayılı TTK'nın "Özel kanunlara bağlı anonim şirketler" başlıklı 330'uncu maddesi⁶ hükmü çerçevesinde özel kanunlara tabi anonim şirketlere, bu meyanda SPKn kapsamındaki halka açık şirketlere, öncelikli olarak kendi özel mevzuatında yer alan hükümler uygulanacak, anılan hükümler haricinde ise TTK'nın anonim şirketlere ilişkin hükümleri uygulama alanı bulacaktır. SPKn'nın "Kapsam" başlıklı ikinci maddesinin ikinci fıkrasında⁷ ise, SPKn ve anılan Kanuna istinaden yürürlüğe konulan ikincil düzenlemelerde hüküm bulunmayan ve diğer kanunlarda SPKn'nın uygulanmayacağına belirtilmediği hallerde genel hükümlerin cari olacağı hükmüne yer verilmiştir.

³ Benzer bir hükme 2499 sayılı mülga SPKn md.11/son hükmünde yer verilmiş olup anılan hüküm şu şekildedir: "Halka açık anonim ortaklıkların esas sözleşmelerinin değiştirilmesi için Sanayi ve Ticaret Bakanlığına başvurulmadan önce Kurulun uygun görüşünün alınması zorunludur."

⁴ 22.6.2013 tarih ve 28865 sayılı RG'de yayımlanmıştır.

⁵ Öte yandan yeni pay alma haklarının kısıtlanması suretiyle sermaye artırımını yaparak halka açılacak şirketler için değiştirilmesi gereken diğer bir madde de ilgili sermaye maddesi olacaktır.

⁶ "Özel kanunlara tabi anonim şirketlere, özel hükümler dışında bu kısım hükümleri uygulanır."

⁷ "Bu Kanunda ve bu Kanuna dayanılarak yürürlüğe konulan ikincil mevzuatta hüküm bulunmayan ve diğer kanunlarda bu Kanunun uygulanmayacağına belirtildiği hallerde genel hükümler uygulanır." 2499 sayılı mülga SPKn'nın, "Kapsam" başlıklı 2'inci maddesinin 2'inci fıkrasında, "Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde genel hükümler uygulanır." düzenlemesi yer almaktaydı. Bu çerçevede, mülga Kanun döneminde SPKn'da düzenlenmeyen konularda, TTK hükümleri de halka açık şirketler konusunda cari olmaktadır. Yine 6362 sayılı SPKn'dan farklı olarak ikincil mevzuatı önceleyen bir hüküm, mülga Kanunda yer almamaktaydı.

Her ne kadar TTK 330. maddenin önerge öncesindeki gerekçesinde yer alan “*özel kanunlar*” ifadesiyle sadece kanunların kastedildiği, daha alt düzeydeki normların kapsama alınmasına Kanunun amacı ve lafzının engel olduğu yönünde ifadeler bulunmakta ise de, doktrinde savunulan görüşlerde, “*özel kanunlar*” kapsamına ikincil mevzuatın da girdiği kabul edilmektedir⁸.

Öte yandan SPKn'nın 2'nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan düzenlemenin lafzı incelendiğinde, genel hükümlerin uygulanabilmesi için hükümlerde yer alan şartların kümülatif olarak gerçekleşmesinin gerekli olduğu anlamı çıkmaktadır. Bir başka ifadeyle, genel hükümlerin uygulanabilmesi için SPKn ve anılan Kanuna istinaden yapılan ikincil düzenlemelerde hüküm bulunmaması yeterli olmayıp, ayrıca diğer kanunlarda SPKn'nın uygulanmayacağını belirtmesi şartının da somut olayda gerçekleşmesi gerekmektedir. Genel hükümlere atıf yapan işbu düzenlemenin, hükümdeki gibi kabul edilmesi durumunda genel hükümlerin uygulanması imkânı ve kabiliyeti neredeyse tamamen ortadan kalkmaktadır.

SPKn'nın anılan hükmüne bakıldığında, Kanunun ikincil mevzuat düzenlemelerini, normlar hiyerarşisinin aksine, diğer Kanunlardaki hükümlerin önüne almak istediği görülmektedir. Anılan düzenlemenin ikincil mevzuatı öne alan hükmü ile diğer kanunların bu Kanunun uygulanmayacağını belirtmesi gerekliliği arasına konulmuş olan “*ve*” bağlacı, hukuk tekniği açısından genel hükümlerin uygulanmasını çok daraltan, hatta neredeyse imkânsız kılacak bir anlam içermektedir. TTK m.333'ten de etkilenmiş olduğu açık olan bu hüküm açısından en azından, SPKn ve ikincil mevzuat açısından hukuken başvurulması gereken genel hükümlerin uygulanabilmesini teminen “*ve*” bağlacının “*veya*” olarak yorumlanmasının yerinde olacağı doktrinde kabul edilmektedir⁹.

⁸ Zühtü AYTAÇ, *Borsa Şirketleri ve Riskin Erken Saptanması Komitesi*, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü 60. Yıl Armağanı, Ankara, 2015, s.53; Feyzan Hayal ŞEHİRALİ ÇELİK (İsmael KIRCA/Çağlar MANAVGAT), *Anonim Şirketler Hukuku, C.1, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu*, Ankara 2013, s.236; Ali PASLI, *Yeni Türk Ticaret Kanunu Anonim Ortaklık Hükümlerinin Tanıtılması (I) YTK Kitap 2 - Kısım 4 - Bölüm 1 Genel Hükümler ve Temel İlkeler*, BATİDER 2011, C. XXVII, S.3, s.144; Başak ŞİT, *6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Karşısında Banka Anonim Şirketi*, BATİDER 2012, C. XXVIII, S.4, s.180-181.

⁹ ÖZKORKUT, Korkut, *Ticaret Hukuku, SPL Lisanslama Sınavları Çalışma Kitapları*, İstanbul 2017, s.79-80, <https://www.spl.com.tr> (Erişim tarihi: 18.10.2017) AYTAÇ, s.54-55. Doktrinde KARACAN da, genel hükümlere yollama yapan anılan hükümdeki üç koşulun aynı anda karşılanması gerektiğini, ancak temel yollama şeklinin kanunda hüküm bulunmayan hallerde uygulama şeklinde olması gerektiğini, ikincil düzenlemelere önem atfetmek amacı çerçevesinde, düzenleme yapma yetkisi kullanılırken temel kod ya da genel nitelikli yasalarla getirilen sistem ve yapıların nereye kadar ve hangi ölçüde değiştirilebilmesinin uygun olacağını sorgulamakta ve ikincil düzenleme ile yapılan düzenleme Kanunda açıkça yer almamış bir konuyu düzenlemiş ise ve bu düzenleme genel bir uygulama esasları belirleme yetkisi, görevi veren bir maddeye istinaden yapılmış ise ve bu da genel ve temel bir yasada değişiklik yapıyorsa bu ikincil düzenleme ya da tebliğ hükmü uygulanacak ve genel kanun hükmü dikkate alınmayacak mıdır? sorusunu yönelmektedir. Ayrıca

SPKn md.2/2'de yer alan düzenlemeye ilişkin olarak, genel hükümlerin uygulanmasını son derece daraltan bir ifadeyle kaleme alındığı ve ikincil düzenlemeleri diğer kanunların önüne geçirmek suretiyle normlar hiyerarşisine aykırılık teşkil eder niteliğe sahip olduğu yönündeki eleştiriler kısmen haklı ve makul kabul edilebilir olsa da, dünyadaki uygulamalara bakıldığında, sermaye piyasalarına ilişkin temel düzenlemelerin genellikle çerçeve düzenlemeler şeklinde olduğu, bir başka deyişle sermaye piyasasının tüm kurumlarını, araçlarını, ilişkilerini kapsayan ve bunları olabildiğince ayrıntılı olarak düzenleyen detaylı kuralların kanun ile düzenlenmesi yerine piyasaya ilişkin çerçeve kuralların kanun ile konulduğu, ayrıntılı düzenlemelerin ise düzenleyici ve denetleyici otoriteye bırakıldığı görülmektedir. Bu meyanda, sermaye piyasasının son derece hızlı gelişen ve değişen aktif bir piyasa olduğu, piyasadaki gelişmelere hızlı bir şekilde reaksiyon verebilmek ve düzenlemelerde yapılması elzem olan değişiklikleri, son derece uzun bir süreçte gerçekleştirilen kanun değişiklikleri yerine ikincil düzenlemelerle hızlı bir şekilde gerçekleştirilebilmek amacıyla Tebliğ ve sair düzenlemelerle gerekli revizyonları yapmak ve bu düzenlemeleri SPKn'nın mütemmim cüz-ü olarak nitelendirerek, diğer genel kanunlardan öncelikli olarak uygulanmasını kabul etmek şeklindeki yaklaşımın yerinde ve makul olduğu kanaatindeyiz. Şüphesiz düzenleyici otoritenin (SPK), ikincil düzenlemeleri yaparken, Kanunun hiçbir yetki vermediği bir alanda ikincil düzenleme yapmamaya özen göstermesi ve SPKn'nın verdiği yetkiye istinaden, o yetki kapsamını ve çerçevesini aşmadan regülasyona gitmesi hususunda dikkatli ve yerinde hareket etmesinin gerekli olduğu hususu da izahtan varestedir.

III. BAKANLIK İZİNİ VE SPK'NIN UYGUN GÖRÜŞ VERMESİ İŞLEMLERİNİN MUKAYESESİ

TTK'nın 333. maddesine göre Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca (Bakanlık) yayımlanacak Tebliğle, faaliyet alanları belirlenip, ilân edilecek anonim şirketler Gümrük ve Ticaret Bakanlığının izni ile kurulabilmekte olup, anılan şirketlerin esas sözleşme değişiklikleri de Bakanlığın iznine tabi kılınmıştır. Nitekim Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulan "*Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Tebliğ*"¹⁰in 5. maddesine göre bankalar, fi-

Tebliğlerin, kanunun önüne geçirilmiş olması nedeniyle normlar hiyerarşisi açısından bir idare hukuku ve Anayasa hukuku sorunu olduğu ve hükümde yer alan "*Diğer kanunlarda bu kanunun uygulanmayacağına belirtildiği hallerde*" ibaresinin de gereksiz olduğu düşüncesini serdetmektedir. Ali İhsan KARACAN, *Sermaye Piyasası Hukuku Yazılar*, C. I, İstanbul 2017, s.55-57. Ayrıca anılan hükümle ilgili açıklamalar ve örnekler için bkz. KARACAN, age, s.58-60.

¹⁰ 15.11.2012 tarih ve 28468 sayılı RG'de yayımlanmıştır.

nansal kiralama şirketleri, faktoring şirketleri, tüketici finansmanı ve kart hizmetleri şirketleri, varlık yönetim şirketleri, sigorta şirketleri, anonim şirket şeklinde kurulan holdingler, döviz büfesi işleten şirketler, umumi mağazacılıkla uğraşan şirketler, tarım ürünleri lisanslı depoculuk şirketleri, ürün ihtisas borsası şirketleri, bağımsız denetim şirketleri, gözetim şirketleri, teknoloji geliştirme bölgesi yönetici şirketleri, **Sermaye Piyasası Kanununa tabi şirketler** ile serbest bölge kurucusu ve işleticisi şirketlerin kuruluşları ve **esas sözleşme değişiklikleri Bakanlığın iznine tabi kılınmıştır.**

TTK'nın 333'üncü maddesinin devamında, Bakanlık incelemesinin, sadece Kanunun emredici hükümlerine aykırılık bulunup bulunmadığı yönünden yapılabileceği ve Bakanlık izni dışında hukuki konumu, niteliği ve işletme konusu ne olursa olsun anonim şirketin kuruluşu ve esas sözleşme değişikliklerinin herhangi bir makamın iznine bağlanamayacağı düzenlemesine yer verilmiştir. Anılan hükmün ifadesi ve gerekçesi¹¹ değerlendirildiğinde, kanun koyucunun, emredici nitelikte bir düzenleme iradesi taşıdığı ve özel kanunlarla SPK ve BDDK gibi özerk kurumlara verilen "izin" yetkilerini kaldırmaya yönelik baskın bir irade taşıdığı görülmektedir. Dolayısıyla TTK md.333'ün, yürürlüğe girdiği tarihte söz konusu kurumlara verilen yetkileri ilga ettiği savunulabilir¹². Ancak doktrinde, anılan düzenlemenin, özel kanunlarla özerk kurumlara verilen izin ve uygun görüş verme yetkileri ile çeliştiği görüşleri de serdedilmektedir¹³.

¹¹ TTK md.333'ün gerekçesinde aşağıdaki ifadeler yer almıştır. "...Ayrıca, anonim şirketin kuruluşunun ve esas sözleşme değişikliğinin hiçbir makamın iznine tâbi tutulamayacağı kesin bir tarzda belirtilerek normatif sistemin, hükümdeki istisna dışında mutlak olarak uygulanması vurgulanmıştır. Bu kesin kural SPK ve BDDK başta olmak üzere diğer özerk kurumları da kapsar. Kamu menfaati yönünden, kontrolün gerekli olduğu hallerde ilgili makam, isteklerini STB aracılığı ile gerçekleştirir. Böylece Devlet kontrolünde bütünlük sağlanmış, çok başlılık ve öznellik hukukun üstünlüğüne aykırı kabul edilmiş ve ana sistemin istisnalarla yozlaştırılmasına engel olunmuştur. Hükümdeki "hukukî konum ve nitelik" ile anonim şirketin kamusal yönü bulunup bulunmadığı, işletme konusunun kamu hizmeti yönünden özelliğ taşıyıp taşımadığı, halka açık olup olmadığı veya benzeri özellikleri haiz olup olmadığı kastedilmiştir..." Öngörülen bu yeni hüküm ile özellikle işletme konuları bakımından bazı kamu tüzel kişilerinin ilgi alanına giren anonim şirketlerin kuruluş ve esas sözleşme değişikliklerinde çok başlılığın önüne geçilmesi ve böylece Devlet kontrolünde bütünlüğün sağlanması hedeflenmiştir. Abuzer KENDİGELEN, *Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler*, Güncellenmiş 2. Basıdan 3. (Tıpkı) Bası, İstanbul 2016, s.223.

¹² ÖZKORKUT, *Ticaret Hukuku*, s. 79-80; ŞEHİRALİ ÇELİK (KIRCA/MANAVGAT) s.180 vd. Nitekim TTK'nu hazırlayan Komisyonun başkanlığını yapan Tekinalp de, bu düzenlemenin gerekçesini "Anonim şirketlere BDDK'nın, SPK'nın, EPDK'nın izin vermesini arzu etmiyoruz. Türkiye'de bugün bir anonim şirkette sermaye artırımı, esas sözleşme değişikliği yapılması bir macera haline gelmiştir. Denetlemek başka, izin vermek başka. İzin vermek, denetlemek değildir. İzne bağlandı mı denetleme yapmış kabul ediyor. BDDK olsun SPK olsun bütün özel kurullar hüküm empoze ediyorlar, zorla esas sözleşmelere hüküm koyduruyorlar. Bu sakat, hukuk devletine uymayan uygulamayı kaldırmak istiyoruz." şeklinde ifade etmiştir. TEKİNALP, Ünal, *Tartışmalar, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, Konferans Bildiriler-Tartışmalar*, 13-14 Mayıs 2005, Ankara 2005, s.67. Anılan kurumların inceleme ve uygun görüş verme yetkisi, kamusal amaçla ve yatırımcılar ile mudilerin hak ve menfaatlerinin korunması amacına matuf olduğundan, anılan ifadelerle katılmadığımızı belirtmekte yarar görüyoruz.

¹³ TTK md.333 hükmü, Kanununun 330'uncu maddesi hükmü ile ve hem de Bankalar Kanunu'nun 6'nı ve Sermaye Piyasası Kanunu'nun 33/2 maddesinin özel hükümleriyle uyumsuzdur. "...herhangi bir

SPKn'nın md.33/2 hükmünde öngörülen, halka açık şirketlerin esas sözleşme değişikliklerinde Kurulun uygun görüşünün¹⁴ alınması zorunluluğuna ilişkin düzenlemenin¹⁵ hukuki niteliği ile Bakanlık izni karşısındaki konununun da değerlendirilmesi gerekmektedir. Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Tebliğ'in 6'ncı maddesinin 2'nci fıkrasında, esas sözleşme değişiklikleri Bakanlık iznine tabi olan şirketlerin esas sözleşme değişikliklerinin genel kurulda görüşülebilmesi için, anılan fıkrada zikredilen diğer belgelerle birlikte, esas sözleşme değişikliği diğer resmi kurumların uygun görüşünü veya iznini gerektiren şirketler için uygun görüş veya izin yazısının da Genel Müdürlüğe yapılacak izin müracaatında ibrazı zorunlu kılınmıştır. Aynı maddenin 3'üncü fıkrasında ise, Bakanlık izninin, şirketin kuruluşunda ticaret sicili müdürlüğüne tescil başvurusundan önce, esas sözleşme değişikliklerinde ise genel kurul tarihinden önce alınması gerektiği, Bakanlık izni alınmadan kuruluş ve esas sözleşme değişikliği işlemlerinin ticaret sicili müdürlüğüne tescil edilemeyeceği hükmüne yer verilmiştir.

TTK md.333 hükmü gereği Bakanlık tarafından yapılan izin incelemesi kanunun emredici hükümlere aykırılık bulunup bulunmadığına ilişkin olup sınırlı bir incelemedir¹⁶. Özerk kurumlar tarafından yapılan uygun görüş ince-

makamın inine bağlanamaz şeklinde bir Anayasa hükmü üslubu ile kaleme alınmış olan bu hüküm gereksiz ve sakıncalıdır. Maddenin 1 ve 2'nci cümleleri hükümleri "sınırlı izin" ilkesini yeteri kadar ifade etmektedir. Erdoğan MOROĞLU, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (Başlangıç Hükümleri, Ticari İşletme, Ticaret Şirketleri, Kıymetli Evrak ve Son Hükümler) Değerlendirme ve Öneriler, 8. Baskı, İstanbul 2016, s.142; Aynı görüş için bkz. Sabih ARKAN, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na İlişkin Değerlendirmeler, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, Konferans Bildiriler-Tartışmalar, 13-14 Mayıs 2005, Ankara 2005, s.51; Asuman TURANBOY, Sermaye Piyasası Kanunu ve Ticaret Kanunu Tasarısı Hakkındaki Görüşler, Prof. Dr. Bilge ÖZTAN'a Armağan, Ankara 2008, s.905.

¹⁴ TTK'nda "uygun görüş" terminolojisi sadece, ticaret sicili müdürünün Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın uygun görüşü alınarak atanacağını öngören md.25/1 düzenlemesi ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarının kendi görev alanları için geçerli olabilecek kurumsal yönetim düzenlemelerini SPK'nın uygun görüşünü almak suretiyle yapabileceklerine ilişkin md.1529/2 hükmünde kullanılmıştır.

¹⁵ SPKn'daki düzenlemeye benzer şekilde 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 16'ncı maddesinde, bankaların ana sözleşme değişikliklerinde Kurumun uygun görüşünün aranacağı, Kurumca uygun görülmeyen değişikliklerin genel kurulda karara bağlanamayacağı ve Kurumun uygun görüşü alınmaksızın yapılan ana sözleşme değişikliklerinin Ticaret Siciline tescil edilemeyeceği hükmüne yer verilmiştir. Yine 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nun 8'inci maddesinde de, sigorta şirketleri ile reasürans şirketlerinin ana sözleşmelerinin değiştirilmesinde, Müsteşarlığın uygun görüşünün aranacağı, Müsteşarlıkça uygun görülmeyen değişiklik tasarılarının genel kurul gündemine alınmayacağı ve genel kurulda görüşülemeyeceği, sicil memurunun, Müsteşarlığın uygun görüşü olmaksızın ana sözleşme değişikliklerini ticaret siciline tescil edemeyeceği düzenlemesi bulunmaktadır.

¹⁶ Bakanlık incelemesi, sadece emredici hükümlere aykırılık bulunup bulunmadığına yönelik olacaktır. Çağdaş ülkelerdeki gelişmelere paralel biçimde, Bakanlık incelemesi artık sırf hukuki yön ve emredici hükümlere uygunluk değerlendirmesi ile sınırlı olarak icra edilecektir. Mehmet BAHTIYAR, *Ortaklıklar Hukuku*, Güncellenmiş 12. Bası, İstanbul 2017, s.122.

lemeleri ise, ilgili düzenleyici otoriteye kanunlar tarafından verilen, yatırımcıların ve tasarruf sahiplerinin hak ve menfaatlerinin korunması¹⁷ ve piyasanın sağlıklı bir şekilde işlemlerini temin etme amacına yönelik olarak ilgili Kanun ve ikincil mevzuat çerçevesinde yapılan bir denetim olarak tavsif edilebilir.

Her ne kadar doktrinde Bakanlık izni ile özerk kurumlar tarafından verilen uygun görüşün mahiyetinin aynı olduğu kabul edilerek değerlendirilmekte ise de, Bakanlık tarafından verilen izin ile özerk kurumlar tarafından verilen uygun görüşün mahiyetinin birebir aynı olduğunun kabulü mümkün değildir¹⁸. Zira esas sözleşme değişiklikleri izne tabi olan şirketler açısından, değişiklik izni vermeye yetkili olan asıl makam Gümrük ve Ticaret Bakanlığıdır. SPK ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK) gibi kurumlar tarafından verilen uygun görüşler ise, Bakanlık izni öncesi, anılan kurumlara mevzuat ile verilen yetki çerçevesinde, esas sözleşme değişikliklerini sermaye piyasası mevzuatı ve bankacılık mevzuatına uygunluk açısından incelemek ve kanunların kendilerine yüklediği tasarruf sahipleri ile yatırımcıların hak ve menfaatlerinin ihlal edilmesini ve piyasaya olan güvenin sarsılmasını önlemek amaçlı kamusal bir fonksiyonu ifa etme amacına matuf bir yetki olarak tavsif edilebilir.

Bu çerçevede değerlendirildiğinde, SPK'ya tanınan, halka açık şirket esas sözleşme değişikliklerine uygun görüş verme yetkisinin, yönetim kurulu tarafın-

¹⁷ BDDK'nın uygun görüş verme yetkisi açısından konuyu değerlendiren TAŞDELEN, anılan hükümle kamu otoritesinin, ortaklar arasındaki özel hukuk ilişkisine müdahale ettiğini belirtmektedir. Ana sözleşme hükümlerinin denetimi, yasanın amaçları doğrultusunda, tasarruf sahiplerinin haklarını ve bankaların düzenli ve emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye sokabilecek işlem ve uygulamaları önlemeye, kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasını sağlamaya yönelik bir veto yetkisidir ve ihtiyari hususlarda bütün ayrıntıları kapsamayı hedefleyen bir müdahale aracı olarak görülmemelidir. Selim Servet TAŞDELEN, *Bankacılık Kanunu Şerhi*, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, C. 1, Ankara 2015, s.213-214. SPK'nın yetkisi açısından konuyu değerlendiren TURANBOY da, yatırımcının sermaye piyasalarının ve ilgili anonim şirketlerin yapılarının güçlüğüne olan inancı çerçevesinde piyasalara yatırımda bulunacağını belirterek, sermaye piyasası mevzuatında amacın yatırımcıyı korumak; bu koruma çerçevesinde güven kurumlarının ortaya çıkmasını sağlamak olduğunu ifade etmektedir. Bu güveni yatırımcıya telkin eden ise, gerektiği zaman kamu gücüne de sahip olan SPK gibi kurumların varlığını gerektirir. TURANBOY, s.905.

¹⁸ Nitekim doktrinde MANAVGAT da, söz konusu uygun görüş verme yetkisinin, TTK md.333'deki ana sözleşme değişikliklerinde, Bakanlık dışındaki kuruluşların izin vermesi yasağı kapsamına girmedeği ve uygun görüşün, Bakanlığın tesis edeceği icrai nitelikteki idari işlemin hazırlık işlemi niteliğinde olduğu görüşündedir. Bakanlığın izin işlemi, özel mevzuata uygunluk bakımından yapılacak değerlendirme sonucunda, kanunla yetkili kılınmış kuruluşun uygun görüş vermesine bağlı olacaktır. Esasen amaçsal olarak da ulaşılan bu sonuç yerindedir. Özel mevzuata uygunluk incelemesinin, bu alanda yetkili kuruluşlarca yapılması, olası mevzuata aykırılıkları önleyecek ve Bakanlığın izin işleminin sağlıklı biçimde tesisini sağlayacaktır. Çağlar MANAVGAT, *Türk Ticaret Kanunu Hükümlerinin Halka Açık Anonim Ortaklıklara Uygulanması ve Sınırları*, İÜHF, C. LXXI, S.2 (2013), s.297; MANAVGAT, HAAO, s.36 ve s.672. SPK'nın uygun görüşünün, Bakanlık izninden farklı olduğu konusundaki bir diğer görüş için bkz. Barış AKGÜL, *Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Halka Açık Anonim Şirketlere Etkisi*, Avrupa Birliği Perspektifinden Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Sermaye Piyasasına Etkileri, Uluslararası Konferans, Editör: Korkut ÖZKORKUT, Ankara 2010, s.338.

dan hazırlanan esas sözleşme tadil metninin, genel kurul onayına sunulmadan önce sermaye piyasası mevzuatına uygunluğunun denetiminden ibaret olduğu söylenebilecektir. Bu noktada amaçlanan, genel kurul onayına sunulan tadil metninin, önceden SPKn'ya ve yatırımcıların menfaatine uygun olup olmadığının Kurulca değerlendirilebilmesidir. Zira, esas sözleşme tadil metinlerini hazırlayan yönetim kurulu üyeleri ile tadil metinlerini genel kurulda oylayan yatırımcılar arasında çoğu zaman bilgi asimetrisi bulunduğu bilinen bir gerçek olup, bu bilgi asimetrisinin SPK eliyle frenlenebilmesi ehemmiyet arz etmektedir. Nihai olarak belirtmek gerekir ki, SPKn'nın TTK'ya nazaran sonraki tarihli özel kanun niteliği dikkate alındığında da halka açık şirketlerin esas sözleşme değişikliklerinde SPK'nın uygun görüşünün alınmasının gerektiği açıktır.

IV. SPK'NIN UYGUN GÖRÜŞ VERMESİNE İLİŞKİN UYGULAMA ÖRNEKLERİ

SPK tarafından halka açık şirketlerin esas sözleşme değişikliklerine verilen uygun görüşler, ilgili şirketler tarafından Kamuyu Aydınlatma Platformu'nda (KAP) açıklanmakta ve bazı durumlarda SPK Bültenlerinde de yayınlanmaktadır. Halka açık şirketler tarafından KAP'ta yapılan özel durum açıklamaları ve SPK Bülteninden yayınlanan duyurular incelendiğinde de SPK'nın, sermaye piyasası mevzuatı çerçevesinde yaptığı inceleme neticesinde SPKn ve ikincil mevzuata aykırı bir durum görmesi halinde uygun görüş verilmesi talebini reddettiği, bazı durumlarda mevzuata uyum için gerekli değişiklikleri yapması için şirketleri uyardığı, kimi durumlarda da değişiklik talebini düzelterek esas sözleşme değişikliklerine uygun görüş verdiği görülmektedir.

Örneğin Karsu Tekstil Sanayii ve Ticaret AŞ. tarafından 16.5.2017 tarihinde yapılan KAP açıklamasında¹⁹, Şirketin "İdare Meclisi" başlıklı 8'inci maddesinin tadilinin SPK tarafından onaylandığı belirtilmiş ve tadil metni ile SPK yazısı KAP'ta yayınlanmıştır. Anılan SPK yazısında, esas sözleşme tadil metninin SPKn hükümleri çerçevesinde incelendiği ve söz konusu maddenin Kurul mührünü taşıyan yazı ekindeki şekilde değiştirilmesinin, Kanunun 33/2 maddesi uyarınca uygun görüldüğü ifade edilmiştir. Ayrıca Kurul uygun görüşünden sonra madde tadilinde herhangi bir değişiklik olması durumunda Kuruldan yeniden uygun görüş alınması gerektiği de Şirkete hatırlatılmıştır.

Yine Transtürk Holding AŞ. tarafından 16.5.2017 tarihinde KAP'ta yapılan açıklamada, sermaye azaltımı ve eşanlı sermaye artırımına ilişkin başvurularının SPK tarafından işleme alınmadığı, konuya ilişkin SPK'dan alınan yazının ekte ortakların bilgisine sunulduğu ifade edilmiştir. SPK'nın anılan yazısında ise esas sözleşme değişikliklerinin; VII-128.1 sayılı Pay Tebliği'nin "Fon çıkışı gerektirmeyen sermaye azaltımı" başlıklı 19/1 maddesine uygun

¹⁹ Halka açık şirketler tarafından KAP'ta yapılan açıklamalara <https://www.kap.org.tr/tr/> adresinden ulaşılabilir.

olmadığından revize edilmesi gerektiği, aynı madde gereğince sermaye azaltımı ile birlikte eşzamanlı sermaye artırımına karar verilmesi durumunda söz konusu sermaye artırımının halka arz yoluyla gerçekleştirilmesinin zorunlu olduğu, ayrıca Şirketin mevcut kayıtlı sermaye tavanının süresinin dolduğu ve Kuruldan yeni bir tavan için henüz izin alınmadığı dikkate alınarak Şirketin yönetim kurulu kararı ile sermaye artırımını yapamayacağı gerekçeleriyle Şirketin başvurusunun işlemden kaldırılmasına karar verildiği belirtilmiştir.

Ayrıca SPK'nın 9.5.2017 tarih ve 2017/18 sayılı Bülteni'nde²⁰ yayınlanan duyurularda da; Bışaş Tekstil Sanayi ve Ticaret A.Ş. esas sözleşmesinin 2 ve 4'üncü maddeleri hakkında düzenlenmiş tadil tasarılarının Kurulca öngörüldüğü şekilde, 3 ve 13'üncü maddeleri hakkında düzenlenmiş tadil tasarıları ile 14'üncü maddesinin iptaline ilişkin tadil tasarısının Şirketin talebi doğrultusunda uygun görüldüğü; Re-Pie Gayrimenkul Portföy Yönetimi A.Ş.'nin unvanının "Re-Pie Gayrimenkul ve Girişim Sermayesi Portföy Yönetimi A.Ş." olarak değiştirilmesine ilişkin esas sözleşme değişikliğine izin verilmesi talebinin olumlu karşılanmasına karar verildiği kamuya duyurulmuştur.

V. HALKA AÇIK ŞİRKETLERİN ESAS SÖZLEŞME DEĞİŞİKLİKLERİNDE SPK'NIN UYGUN GÖRÜŞÜNÜN ALINMASI YÜKÜMLÜLÜĞÜNE UYULMAMASININ SONUÇLARI

A. Genel Olarak

Halka açık şirketlerin esas sözleşmelerinin değiştirilmesi için Kurulun uygun görüşünün alınması yasal zorunluluk teşkil ettiği halde, Kurulun uygun görüşü alınmaksızın, halka açık şirketlerin esas sözleşme değişikliklerinin ticaret siciline tescil edilmesinin hukuki sonuçlarının da ayrıca değerlendirilmesi gerekmektedir. SPK'nın md.33/2 hükmünde ve Kurulun muhtelif tebliğlerinde gerek halka açık şirketlerin gerek sermaye piyasası kurumlarının esas sözleşme değişikliklerinin Kurulun uygun görüşüne tabi olduğu emredici bir düzenleme ile hükme bağlanmış ancak anılan hükümlere aykırı olarak gerçekleştirilen esas sözleşme değişikliklerinin hukuki sonuçları ile ilgili bir hükme anılan düzenlemelerde yer verilmemiştir. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu ile 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu'nda ise, bankalar ve sigorta şirketlerinin BDDK ve Hazine Müsteşarlığı tarafından uygun görüş verilmeyen esas sözleşme değişikliklerinin genel kurulda görüşülemeyeceği ve karara bağlanamayacağı, ayrıca uygun görüş alınmaksızın yapılan ana sözleşme değişikliklerinin ticaret siciline tescil edilemeyeceği düzenlemesine yer verilmiş, ancak uygun görüş alınmadan ticaret siciline tescil yapılmasının hukuki sonuçlarına anılan düzenlemelerde de yer verilmemiştir.

²⁰ SPK'nın haftalık bültenleri, Kurul web sitesinde yayınlanmakta olup, bültenler için bkz. <http://www.spk.gov.tr/apps/haftalikbulten/index.aspx?submenuheader=-1>

TTK md.333 uyarınca Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanarak yürürlüğe konulan; “*Anonim ve Limited Şirketlerin Sermayelerini Yeni Asgari Tutarlara Yükseltmelerine ve Kuruluşu ve Esas Sözleşme Değişikliği İzne Tabi Anonim Şirketlerin Belirlenmesine İlişkin Tebliğ*”in 6’ncı maddesinin 2/c bendinde esas sözleşme değişiklikleri Bakanlık iznine tabi olan şirketlerin esas sözleşme değişikliklerinin genel kurulda görüşülebilmesi için, esas sözleşme değişikliği diğer resmi kurumların uygun görüşünü veya iznini gerektiren şirketler için uygun görüş veya izin yazısının da Genel Müdürlüğe yapılacak izin müracaatında ibrazı zorunlu kılınmıştır. Bu çerçevede, öncelikle Bakanlık izin incelemelerinde, esas sözleşme değişikliği SPK’nın uygun görüşüne bağlı olan halka açık şirketler açısından, değişiklik için SPK’nın uygun görüşünün bulunup bulunmadığının Genel Müdürlük tarafından incelenmesi gerekmektedir. Genel müdürlük tarafından anılan husus atlanılarak esas sözleşme değişikliği genel kurulda görüşülüp²¹ karara bağlandığı takdirde, ticaret sicili memurunun, TTK md.32/1 hükmüne göre tescil için aranan kanuni şartların mevcut olup olmadığı inceleme ve araştırma yükümlülüğü çerçevesinde, uygun görüş alınmadan yapılan esas sözleşme değişikliğinin tescil talebini reddetmesi gerekmektedir. Esas sözleşme değişikliğinin, uygun görüş olmadığı halde ticaret siciline tescil edilmesi halinde ise, bu tescilin hukuki sonuçları hakkında ilgili mevzuatta bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu nedenle konunun genel hükümler çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu çerçevede, halka açık şirketlerin esas sözleşme değişikliklerinde; yönetim kurulunun öncelikle esas sözleşmenin tadil edilmek istenen ilgili maddelerinin yeni şeklini hazırlaması, esas sözleşme değişikliğine ilişkin Kurulun uygun görüşünü ve Bakanlığın iznini alması, kayıtlı sermaye sistemindeki sermaye artırımları hariç olmak üzere esas sözleşmenin tadiline ilişkin genel kurul kararını ticaret siciline tescil ettirmesi ve ayrıca ilana bağlı hususları ilan ettirmesi gerekmektedir. Diğer bir deyişle, halka açık şirketler tarafından gerçekleştirilmek istenen esas sözleşme değişikliklerinde, esas sözleşmenin tadil edilmiş yeni şeklinin ticaret siciline tescilinden önce SPK’nın

²¹ Mülga 6762 sayılı TTK döneminde yürürlükte bulunan ve 28.11.2012 tarih ve 28481 sayılı RG.’de yayımlanarak yürürlüğe giren “*Anonim Şirketlerin Genel Kurul Toplantılarının Usul ve Esasları ile Bu Toplantılarda Bulunacak Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Temsilcileri Hakkında Yönetmelik*” ile ilga edilen 7/8/1996 tarih ve 22720 sayılı RG.’de yayımlanan “*Sermaye Şirketlerinin Genel Kurul Toplantıları ve Bu Toplantılarda Bulunacak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Komiserleri Hakkında Yönetmelik*”te, toplantı başlamadan önce ve toplantı başladıktan sonra bakanlık komiserine, genel kurulun gündem maddeleri arasında ana sözleşme değişikliği de bulunuyor ise önceden Bakanlıktan izin alınıp alınmadığına bakmak ve anılan iznin bulunmaması halinde toplantının açılışına izin vermemek yetkisi verilmişti (md.31/1-h ve 32/1-c). Yeni Yönetmelikte Bakanlık Temsilcisine buna benzer bir yetki verilmemiştir. Gündemde ana sözleşme değişikliği bulunması halinde Bakanlıktan bu konuda izin alınmadığının tespiti üzerine, komiserin toplantının açılmasına izin vermeye yetkisi ile konuya ilişkin hususların değerlendirilmesi konusunda bkz. Murat Alışkan, *Türk Ticaret Kanunu’na Göre Sanayi ve Ticaret Bakanlığı’nın Anonim Şirketleri Denetlemesi ve İlgili Fesih Davaları*, İstanbul 2007, s.104-110.

uygun görüşünün alınması mevzuat uyarınca zorunluluk teşkil etmektedir. Bu emredici düzenlemeye aykırı hareket edilmesinin sonuçları ise aşağıda değerlendirilecektir.

B. SPK'nın Uygun Görüşünün Alınmamış Olmasının, Esas Sözleşme Değişikliğinin Tescilinin Geçerliliğine Etkisi

Kurul tarafından uygun görüş verilmiş esas sözleşme değişikliğinin hükmü ifade etmesi için, bu kararın TTK hükümleri çerçevesinde ticaret siciline tescil edilmesi gerekmektedir.

Esas sözleşme değişikliklerinin özel bir görünümü olan sermayenin artırılmasına ilişkin ortak hükümler altında yer alan TTK'nın 456'ncı maddesinin dördüncü fıkrasında, TTK'nın 353'üncü maddesinin tüm sermaye artırımı türlerine kıyas yoluyla uygulanacağı hükme bağlanmıştır. TTK'nın 353'üncü maddesinin birinci fıkrasında da, anonim şirketin butlanına veya yokluğuna karar verilemeyeceği, ancak şirketin kurulmasında kanun hükümlerine aykırı hareket edilmek suretiyle, alacaklıların, pay sahiplerinin veya kamunun menfaatleri önemli bir şekilde tehlikeye düşürülmüş veya ihlal edilmiş olması kaydıyla fesih davasının açılacağı öngörülmektedir. Anılan hüküm ile maddenin gerekçesinde de belirtildiği üzere, işlem güvenliğinin korunması gereğinin zorunlu sonucu ve anonim şirketler hukukunun bir temel ilkesi olan, tescilin her türlü hukukî sakatlığı onarması (sağlığa kavuşturması) ilkesi kuruluşta kabul edilmiştir. TTK'nın 456'ncı maddesinin dördüncü fıkrasının 353'üncü maddeye atfı nedeniyle, anılan ilke sermaye artırımı bakımından da geçerli olacaktır²². Buna göre, sermaye artırımının tescilinden sonra butlanı veya yokluğuna hükmedilemeyecek, ancak sermaye artırımında, kanun hükümlerine aykırı hareket edilmek suretiyle, alacaklıların, pay sahiplerinin veya kamunun menfaatleri önemli bir şekilde tehlikeye düşürülmüş veya ihlal edilmiş olması halinde fesih davasındaki usul uyarınca sermaye artırımının iptali söz konusu olabilecektir. Bu çerçevede “önemli” nitelikte bir kanuna aykırılık olmadığı ve alacaklıların, pay sahiplerinin veya kamunun menfaatlerinin “önemli” nitelikte ihlali söz konusu olmadığı sürece, sermaye artırımını sürecindeki kanuna aykırılıklar tescil ile sağlık kazanmaktadır²³. Sermaye artırımını dışındaki esas sözleşme değişiklikleri açısından ise, tescilin hukuki sakatlıkları onarması yönünde yasal bir düzenleme bulunmamaktadır.

²² ALIŞKAN, s.177; Ömer KORKUT, “6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerde Sermaye Artırımının Geçersizliği”, İÜHFİM, Prof. Dr. Ersin Çamoğlu'na Armağan, C. LXXI, S.2 (2013), s.276.

²³ Doktrinde, tescilin sağlık kazandırmasına ilişkin olmamakla birlikte, esas sermaye sisteminde sermaye artırımında genel kurul kararından önce alınması gereken Bakanlık izninin alınmamış olması haline ilişkin olarak, sonradan Bakanlıkça izin verilmiş olması koşuluyla, bu durumun sermaye artırım kararının geçerliliğini etkilemeyeceği ifade edilmektedir. Erdoğan MOROĞLU, *Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı*, İstanbul 2015, s.55.

Doktrinde, ilgili kurumların uygun görüşü alınmadan esas sözleşme değişikliğinin genel kurulda görüşülüp tescil edilmesi halinde, bu tescilin hukuki sonuçları hakkında yasada düzenleme olmadığı, Bankacılık Kanunu md.16 ve SPKn md.33/2 hükümlerinin emredici nitelikte olduğu göz önüne alındığında, 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 27'nci maddesi çerçevesinde, kanunun emredici hükümlerine aykırılığın, ana sözleşme değişikliğinin mutlak butlanına neden olacağı²⁴, bu nedenle her ilgilinin bu arada BDDK ve SPK'nın bankaya ve halka açık şirkete karşı butlan davası açabileceği yönünde görüşler²⁵ bulunduğu gibi, uygun görüş olmadan alınan ana sözleşme değişikliği kararının hukuken askıda hükümsüz bir karar olduğu ve ticaret siciline tescil edilemeyeceği, her nasılsa tescil edilmişse ilgili kurumdan “uygun görüş” alınmadıkça hüküm doğurmayacağı ve sicilden resen terkininin gerektiği de savunulmakta²⁶, uygun görüş alınmadan ticaret siciline esas sözleşme değişikliğinin tescil edilmesi halinde ticaret sicilinin temel ilkesi olan tescile güven kuramının burada da geçerli olacağı ve üçüncü kişilerin mevcut sicil kaydına göre yaptıkları işlemlerin geçerli olacağı görüşü de²⁷ dermeyer edilmektedir.

Kanaatimizce, halka açık şirketlerin esas sözleşme değişikliklerinde SPK'nın uygun görüşünün alınmasını öngören düzenlemenin emredici nitelikte bir düzenleme olduğu, hükmün gerek lafzı gerek ratio-legis'i çerçevesinde son derece açıktır. Zira, SPK'nın halka açık şirketleri denetiminin amaçları, anılan şirketlerin SPKn ve ilgili mevzuata uyumlarının sağlanması, yatırımcıların hak ve menfaatlerinin korunması ve piyasaya olan güvenin tesis edilmesinin temin edilmesi şeklinde zikredilebilir. Bir başka deyişle, SPK'nın uygun görüş verme yetkisi, kamusal bir fonksiyonun icrasına yönelik olarak kanunun açık hükmü ile Kurula tanınmış bir yetki olarak tavsif edilebilir. Yukarıda örnek olarak zikrettiğimiz esas sözleşme değişikliklerine ilişkin olarak SPK tarafından verilen uygun görüşlerde (ya da talebin reddedilmesinde) bu amaç açıkça görülmektedir.

Bu çerçevede, SPK'nın uygun görüşü alınmaksızın halka açık şirket esas sözleşme değişikliğinin ticaret siciline tescil edilmesi halinde, sermaye artırımları açısından tescilin hukuki sakatlıkları onarması (sağlığa kavuşturması)

²⁴ TTK'da düzenlenen butlan sebepleri *numerus clausus* olmadığı için, anılan haller yanında borçlar hukukundan kaynaklanan ve yeni TTK'ya kadar içtihat hukuku çerçevesinde borçlar hukuku ekseninde ele alınan butlan sebeplerinin de yeni TTK'dan sonra geçerli olmaya devam edeceğinin açık olduğu konusunda bkz. Ünal TEKİNALP, *Genel Kurul Kararlarının Butlanında Anonim Ortaklığa Özgü Sebeplerin Kabulü İhtiyacı*, BATİDER, Aralık 2009, C. XXV, S.4, s.10-16.

²⁵ Seza REİSOĞLU, *Bankacılık Kanunu Şerhi*, Son Değişikliklerle Gözden Geçirilmiş İkinci Baskı, C.1, Ankara 2015, s.513-514; TAŞDELEN, s.215, 220; ALICI, Yaşar, *Bankacılık Kanunu Şerhi*, Cilt 1, İstanbul 2017, s.257-258.

²⁶ Erdoğan MOROĞLU, *Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*, Güncellenmiş ve Genişletilmiş Sekizinci Baskı, İstanbul 2017, s.49.

²⁷ Ünal TEKİNALP, *Banka Hukukunun Esasları*, Yeniden Yazılmış 2. Bası, İstanbul 2009, s.147.

ilkesinin bulunduğu ayırksı durum haricinde, emredici nitelikteki bu düzenlemeye aykırı olarak gerçekleştirilen esas sözleşme değişikliklerinin ticaret siciline tescil edilmiş olması halinde, tescilden sonra olmakla birlikte esas sözleşme değişikliğine SPK tarafından uygun görüş verilmesi halinde, bu eksikliğin sonradan ikmal edilmiş olması hasebiyle tescil işleminin geçerli olarak kabul edilebileceği ve bu durumda butlanın ileri sürülmesinin menfaatler dengesine de aykırı düşeceği kanaatindeyiz. Öte yandan uygun görüş şartı gerçekleşmeden ve sonradan da bu eksiklik giderilmeden esas sözleşme değişikliğinin tescili halinde ise genel hükümler çerçevesinde, kanunun emredici hükümlerine aykırılık dolayısıyla kesin hükümsüz nitelikte olan esas sözleşme değişikliğine karşı, menfaati olan tüm ilgililerin ve bu arada düzenleyici otorite olan SPK'nın butlanın tespiti davası ikame edebileceği görüşündeyiz.

Bu noktada belirtmek gerekir ki, emredici hükme aykırılık nedeniyle, Kurulun uygun görüşü alınmaksızın gerçekleştirilen esas sözleşme değişikliği her ne kadar butlanla malul olsa da, anılan değişikliğin ticaret siciline tescil edilmiş olması halinde, butlanın tespitine ilişkin kesinleşmiş mahkeme kararı üzerine ya da ticaret sicili müdürlüğünce re'sen yapılacak terkin anına kadar, batıl genel kurul kararına istinaden iyiniyetli üçüncü kişilerle gerçekleştirilen hukuki işlemlerin geçerli olup olmadığının da tartışılması gerekmektedir. Doktrinde, genel kurul kararlarının iptali ve butlanının tespiti davaları açısından yapılan değerlendirmeler çerçevesinde belirtildiği üzere, TTK md.450 çerçevesinde, butlan veya iptal davası kabul edilirse, kesinleşen ilam, davada taraf olsun olmasın bütün pay sahipleri ile şirket organlarını ve organ üyelerini bağlar. Alman, İsviçre ve Türk hukuk düzeninde, iptal hükmünün zaman açısından da, iptal kararının kesinleştiği tarihten itibaren ileriye (ex nunc) değil, iptal edilen genel kurul kararının alındığı tarihten itibaren geçerli olacak biçimde geriye yönelik (ex tunc) etki yarattığı ittifakla kabul edilmektedir. Butlanın tespiti kararı da, niteliği gereği açıklayıcı ve geçmişe etkilidir; bu nedenle batıl karara dayanan diğer işlemlerin de kural olarak geçersiz olması gerekir. Buna karşılık, butlanın tespitine ilişkin kesin hüküm ex tunc etki yaratsa da, yönetim kurulunun batıl genel kurul kararlarına istinaden iyiniyetli üçüncü kişilerle temsil yetkisi çerçevesinde kurduğu ilişkiler bakımından tespite ilişkin kesin hükmün geçmişe etkili olduğunun kabulü özellikle iyiniyetli üçüncü kişilerin korunması ve hukuk güvenliği çerçevesinde yerinde değildir. Çünkü iyiniyetli üçüncü kişiler ortaklığın konusuna giren bütün hukuki işlemlerin temsile yetkili olanlarca ortaklık adına yapılabileceğini kabul etmekte haklıdırlar (TTK md.371/1 ve 4)²⁸.

²⁸ MOROĞLU, Hükümsüzlük, s.192-193; BAHTİYAR da, butlanın tespitine ilişkin kesinleşmiş hükmün geriye etkili sonuç doğurması kuralını mutlak olarak uygulamak sakıncalı olabileceği için, özellikle iyiniyetli üçüncü kişilerin korunması ve hukuk güvenliği gereği bazı istisnalar tanınmasının tartışılabilirliği görüşündedir. BAHTİYAR, s.214-215. KIRCA da, geçmişe etkinin dogmatik

Bu çerçevede, Kurulun uygun görüşü alınmadan gerçekleştirilen esas sözleşme değişikliklerinin ticaret siciline tescil edilmiş olması halinde, butlanla malul esas sözleşme değişikliğine istinaden halka açık şirket ile iyiniyetli üçüncü kişiler arasındaki hukuki işlemlerin, butlanın tespitine ilişkin kesinleşmiş mahkeme kararının ticaret siciline bildirilmesi anına kadar geçerli kabul edilmesinin, TTK'nın yukarıda zikredilen temsile ilişkin düzenlemeleri, sicile güven ve hukuki güvenlik ilkeleri çerçevesinde yerinde olacağı kanaatindeyiz.

Genel hükümler dışında, SPK'nın uygun görüşü alınmadan tescilin gerçekleşmesi halinde Ticaret Sicili Yönetmeliği ve SPKn çerçevesinde yapılabilecekler ise aşağıda analiz edilecektir.

C. SPK Tarafından Tesis Edilebilecek İşlemler

1. Ticaret Sicili Yönetmeliği²⁹ Çerçevesinde

Ticaret Sicili Yönetmeliği'nin "Müdür ve müdür yardımcılarının inceleme yükümlülüğü" başlıklı 34'üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde, "Tescil edilecek olgunun Bakanlığın veya diğer resmi kurumların iznine ya da uygun görüşüne tabi olması halinde, söz konusu iznin veya uygun görüşün alınıp alınmadığı" hususu, müdür ve müdür yardımcılarının tescil için aranan kanuni şartların var olup olmadığına dair inceleyeceği hususlar arasında sayılmıştır³⁰. Benzer şekilde, Yönetmeliğin 73'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde de "Şirket sözleşmesi değişikliği Bakanlık veya diğer resmi kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olan şirketler için bu izin veya uygun görüş yazısı" anonim şirketlerin sermaye artırımlarında ticaret sicili müdürlüğüne yapılacak tescil başvurusunda verilecek belgeler arasında sayılmıştır.

Anılan Yönetmeliğin 34'üncü maddesinin ikinci fıkrasında, "Müdürlükçe birinci fıkra hükmü uyarınca yapılan inceleme sonucunda, tescil için aranan

temelinin açıklanmasında, hukuki işlemlerin iptalinin etkilerinin düzenlendiği Alman Medeni Kanunu (BGB) 142.1 hükmünden hareketle bir sonuca varan görüşü isabetli bulmaktadır. Bu hüküm uyarınca, iptali mümkün bir hukuki işlem iptal edilirse, baştan itibaren kesin hükümsüz olur. Hal böyle olunca Alman hukukunda, iptal edilebilir bir işlemin, başta her iki taraf için de hükümlerini doğurduğu ancak iptal hakkının kullanılmasıyla baştan itibaren kesin hükümsüz olduğu kabul edilmektedir. İsmail KIRCA (Fezhan Hayal ŞEHİRALİ ÇELİK/Çağlar MANAVGAT), *Anonim Şirketler Hukuku, C.2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü*, İkinci Bası, Ankara 2017, s.256, dp.603.

²⁹ 27.1.2013 tarih ve 28541 sayılı RG.'de yayımlanmıştır.

³⁰ Sicil memuru, kanuni şartların mevcut olup olmadığını inceleme görevi çerçevesinde, şirketler ile ilgili başvurularda, tescili istenen hususun yokluk veya butlan ile sakat olduğunu tespit ederse, tescili reddeder. Reha POROY/Hamdi YASAMAN, *Ticari İşletme Hukuku*, Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş 15. Bası, İstanbul 2015, s.216. Yargıtay kararlarında da, sicil memurlarının bu yetkileri, emredici hükümlere aykırılık olup olmadığı hususlarıyla sınırlı olarak kabul edilmektedir. MOROĞLU, *Hükümsüzlük*, s.383, dp.643-644.

şartlardan bazılarının eksik olduğunun anlaşılması halinde bu olguların ilgiye yazı ile bildirilmesi ve bunların Kanuna ve/veya bu Yönetmeliğe uygun hale getirilmesi veya şartlara ait eksikliklerin veya belgelerin tamamlanması için otuz günden fazla olmamak üzere uygun bir süre verilir. Verilen süre, işlemin mahiyetine göre aynı süre ile en çok iki defa uzatılabilir. Verilen veya ihtiyaca göre uzatılan süre içinde durum Kanuna ve/veya bu Yönetmeliğe uygun bir hale getirilmemiş veya belgeler tamamlanmamış olduğu takdirde tescil isteği reddolunur.” hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, Yönetmeliğin 37’nci maddesinin birinci fıkrasında, *“Tescil başvurusuna ilişkin müdürlüğün herhangi bir kararı veya işlemi üzerine kişisel yararı bulunmasa bile üçüncü kişiler, bu kararın veya işlemin gerçeği tam olarak yansıtmadığını yahut Kanuna uygun olmadığını, kamu düzenine aykırı veya üçüncü kişilerde yanlış düşünceler uyandıracak mahiyette bulunduğunu ispata elverişli birtakım olguları, müdürlüğe bildirebilir. Bu iddiaların yerinde olduğuna kanaat getirilmesi ve henüz bir işlem yapılmamış olması halinde başvuru reddedilir. İşlem gerçekleştirilmiş ise, 36’ncı maddeye göre işlem tesis edilir...”* düzenlemesine yer verilmiştir. Kanun hükümlerine aykırı olarak tescilin gerçekleştirilmiş olması halinde Yönetmeliğin 37’nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca 36’ncı madde hükmü uygulama alanı bularak söz konusu maddeye göre işlem tesis edilecektir. Anılan maddede, tescil edilmesi gereken bir olgunun ilgisi tarafından tescil ettirilmediğini haber alan müdürlük tarafından tescil başvurusunda bulunmakla yükümlü kişileri tescil başvurusunda bulunmaya veya tescili gerektiren sebeplerin bulunmadığını ispat etmeye yönelik çağrıda bulunma usulü ile müdürlükçe verilen süre içinde tescil isteminde bulunmayan ve kaçınma sebeplerini de bildirmeyen kişinin Kanunun 33’üncü maddesinin ikinci fıkrasında³¹ öngörülen idari para cezasıyla cezalandırılacağı düzenlenmiştir.

Bu doğrultuda SPK’nın uygun görüşü alınmaksızın gerçekleştirilen tescil işleminin eksik belgeye dayanılarak gerçekleştirilmiş olması sebebiyle, Yönetmeliğin 37’nci maddesi uyarınca konunun, anılan maddenin atıf yaptığı 36’ncı maddenin uygulanmasını teminen SPK tarafından ilgili Ticaret Sicil Müdürlüğü’ne iletilmesi ve böylece, Kurulun uygun görüşü alınmaksızın gerçekleştirilen tescil işlemi nedeniyle ilgililer hakkında TTK md.33/2 hükmüne istinaden idari para cezası uygulanmasının sağlanması söz konusu olabilecektir.

³¹ TTK’nın “Tescile davet ve ceza başlıklı” md.33/2 hükmü şu şekildedir: *“Sicil müdürünce verilen süre içinde tescil isteminde bulunmayan ve kaçınma sebeplerini de bildirmeyen kişi, sicil müdürünün teklifi üzerine mahallin en büyük mülki amiri tarafından bin Türk Lirası idari para cezasıyla cezalandırılır.”*

2. Sermaye Piyasası Kanunu Çerçevesinde

Halka açık şirketler tarafından gerçekleştirilecek esas sözleşme değişiklikleri öncesinde SPK'nın uygun görüşünün alınmaması ve uygun görüş alınmadan tescilin gerçekleştirilmiş olması, SPKn ve ilgili ikincil mevzuata aykırılık teşkil etmekte olup, söz konusu aykırılık nedeniyle, ilgili halka açık şirket hakkında SPKn md.103/1 hükmünün uygulama alanı bulması gündeme gelebilecektir.

Nitekim anılan hükümde, ***“Bu Kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelere, belirlenen standart ve formlara ve Kurulca alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket eden kişilere Kurul tarafından yirmi bin Türk Lirasından iki yüz elli bin Türk Lirasına kadar³² idari para cezası verilir. Ancak, yükümlülüğe aykırılık dolayısıyla menfaat temin edilmiş olması hâlinde verilecek idari para cezasının miktarı bu menfaatin iki katından az olamaz.”*** düzenlemesine yer verilmiştir.

SPKn'da idari para cezasını gerektiren fiillere ilişkin olarak genellikle, kanunda tek tek belirtilmek suretiyle bir düzenleme yapılması söz konusu olmayıp, bu fiillerin neler olduğu tebliğ ve alınan kurul kararları eliyle düzenlenmekte ve SPKn md.103/1 uyarınca bunlara aykırılık halinde idari para cezası uygulanmaktadır. Bir başka deyişle Kurul, idari para cezalarını, genel yetki kuralı olan SPKn md.103/1 hükmü çerçevesinde tesis etmektedir.

Kanunun anılan hükmünde ilk olarak kanuna dayanılarak yapılan düzenlemelere yer verilmiş olup, anılan ifadeden, Kurulun, Kanuna istinaden yaptığı ikincil düzenlemeler ve özellikle uygulamada en sık karşılaşılan işlem olması hasebiyle tebliğler anlaşılmalıdır. Hükümde yer alan, belirlenen standart ve formlar ifadesi de, Kurulun özellikle tebliğe ek olarak, ilgililerin uymakla yükümlü oldukları konuları daha ayrıntılı olarak belirlediği formlar ile mevzuat gereği uygulanması zorunlu olan uluslararası değerlendirme standartları, uluslararası muhasebe standartları gibi standartları kapsamaktadır. Kurul tarafından alınan genel nitelikteki kararlardan, karar kapsamına giren ilgili şirketleri, sermaye piyasası kurumlarını ve gerçek kişileri kapsayan ve kapsama girenlerin uymakla yükümlü oldukları kararlar anlaşılır. Kurulun, halka açık şirketlerin kar payı dağıtımına yönelik olarak aldığı kararlar, hisse geri alımı konusundaki kararları bu tür kararlara örnek olarak gösterilebilir. Özel nitelikteki kararlar ise, spesifik olarak bir şirkete ya da kişiye özgü olarak alınan kararlar olup, pay alım teklifi konusunda ilgililerin bilgilendirilmesi, muafiyet talebinin reddi gibi kararlar bu türe örnek olarak gösterilebilir.

³² Anılan tutarlar sabit olmayıp, Kabahatler Kanunu md.17/7 hükmüne istinaden her takvim yılı başından itibaren geçerli olmak üzere yeniden değerlendirilerek uygulanmakta olup, 2017 yılı için uygulanacak tutarlar, Kurul Karar Organı'nın, Haftalık Bülteninde yayınlanan 6.1.2017 tarih ve 1/18 sayılı kararı ile alt ve üst sınır 27.047-338.088 TL olacak şekilde belirlenmiştir.

SPKn'ya tabi olan halka açık şirketler nezdinde, SPKn ve bu Kanuna istinaden çıkarılmış ikincil mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen inceleme ve denetim çalışmaları neticesinde hazırlanan raporlara dayanılarak, somut olayda idari para cezasını gerektiren bir mevzuat ihlali bulunup bulunmadığına nihai olarak Kurul Karar Organı'nca karar verilmekte ve Kurul tarafından ilgililer hakkında idari para cezası tesis edilmektedir. İdari para cezası miktarı, genel ya da özel nitelikte olup olmamasına göre değişkenlik göstermekte olup, menfaat elde edilmiş olması da SPKn'da idari para cezasını artıran bir husus olarak kabul edilmektedir. (SPKn md.103/1-2-4-6 ve md.105 gibi)

Bu çerçevede değerlendirildiğinde, SPK'nın uygun görüşü alınmaksızın gerçekleştirilen esas sözleşme değişikliklerinde, anılan husus SPKn'ya aykırılık teşkil ettiğinden, Kanunun emredici hükmüne riayet edilmemesi nedeniyle halka açık şirket ve esas sözleşme tadil tasarılarını Kurulun uygun görüşüne sunmakla yükümlü yönetim kurulu üyeleri ve diğer ilgililer hakkında Kurul Kararı ile idari para cezası tesis edilebilecektir³³.

VI. SONUÇ

SPK'nın, halka açık şirketlerin esas sözleşme değişikliklerine uygun görüş verme yetkisi, Bakanlık izni ile aynı mahiyette değerlendirilmesi gayri kabil olan ve SPKn'da gerek lafzen gerek amaçsal bakış açısı çerçevesinde emredici olarak düzenlenmiş bir yetki olup, Kurulun anılan yetkisinin, halka açık şirketlerin esas sözleşme değişikliklerinin sermaye piyasası mevzuatına uygunluğu açısından incelenmesi, böylece yatırımcıların hak ve menfaatlerinin ihlal edilmesini ve piyasaya olan güvenin sarsılmasını önlemek amaçlı kamusal bir fonksiyonu ifa etme amacına matuf olarak kabulü yerinde olacaktır.

Kanunun, esas sözleşme değişikliklerinde Kurulun uygun görüşünün alınmasına ilişkin amir hükmüne aykırılık halinde ise, genel hükümler çerçevesinde, emredici hükümlere aykırılık nedeniyle Kurul tarafından butlanın tespiti davası ikame edilebileceği gibi TTK'ya istinaden çıkarılan Ticaret Sicili Yönetmeliği ve SPKn'nın idari para cezalarına ilişkin düzenlemeleri çerçe-

³³ Kurulun, 6362 SPKn çerçevesinde tesis edilecek idari para cezalarına ilişkin uygulama esaslarının belirlendiği, 26.03.2013 tarih ve 10/363 sayılı kararında, "...yatırımcı kararlarını etkilemeyen, yatırımcı açısından zarar doğurmayan, yatırımcıların korunması veya bilgilendirilmesi konularına ilişkin olmayan; detaya ilişkin, şekli ve telifisi derhal gerçekleştirilebilecek olan; idari para cezasını gerektirmeyen uyumsuzluklarda ilgili hizmet birimlerince idari para cezasına ilişkin prosedür uygulanmaksızın ilgili kişilere, mevzuata uyum konusunda uyarılmaları yönünde yazı yazılabilecektir." hükmü yer almaktadır. Ancak, Kurulun uygun görüşünün alınmasına ilişkin düzenleme emredici nitelikte olup, halka açık şirket esas sözleşme değişikliklerinde Kurulun uygun görüşünün aranması, yatırımcıların zarara uğramasını engelleme amaçlı kamusal bir yetki olduğundan, anılan hükme riayet edilmemesi halinde doğrudan idari para cezası tesis edilmesinin uygun olacağı, halka açık şirket ya da ilgililerin uyarılmasının yerinde olmayacağı kanaatindeyiz.

vesinde ilgililer hakkında idari para cezası tesisi şeklinde yaptırım uygulama yoluna müracaat edilmesi de söz konusu olabilecektir. Öte yandan, Kurulun uygun görüşünün alınmaması nedeniyle batıl olan esas sözleşme değişikliği kararının ticaret siciline tescil edilmesi halinde, butlanın tespitine ilişkin kesinleşmiş mahkeme kararı, niteliği gereği her ne kadar ex tunc (geçmişe etkili) olsa da, yönetim kurulunun batıl genel kurul kararına istinaden iyiniyetli üçüncü kişilerle kurduğu ilişkiler bakımından bu mutlak kurala istisna tanınmasının gerek TTK md.371/1 ve 4 hükümleri çerçevesinde iyiniyetli üçüncü kişilerin korunması gerek hukuk güvenliğinin tesisi açısından gerekli ve yerinde olacağı kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

- Abuzer KENDİGELEN, Türk Ticaret Kanunu, Değişiklikler, Yenilikler ve İlk Tespitler, Güncellenmiş 2. Basıdan 3. (Tıpkı) Bası, İstanbul 2016.
- Ali İhsan KARACAN, Sermaye Piyasası Hukuku Yazılar, C. I, İstanbul 2017.
- Ali PASLI, Yeni Türk Ticaret Kanunu Anonim Ortaklık Hükümlerinin Tanıtılması (I) YTK Kitap 2 - Kısım 4 - Bölüm 1 Genel Hükümler ve Temel İlkeler, BATİDER 2011, C. XXVII, S.3.
- Asuman TURANBOY, Sermaye Piyasası Kanunu ve Ticaret Kanunu Tasarısı Hakkındaki Görüşler, Prof. Dr. Bilge ÖZTAN'a Armağan, Ankara 2008.
- Bariş AKGÜL, Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Halka Açık Anonim Şirketlere Etkisi, Avrupa Birliği Perspektifinden Türk Ticaret Kanunu Tasarısının Sermaye Piyasasına Etkileri, Uluslararası Konferans, Editör: Korkut ÖZKORKUT, Ankara 2010.
- Başak ŞİT, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu Karşısında Banka Anonim Şirketi, BATİDER 2012, C. XXVIII, S.4.
- Çağlar MANAVGAT, Hukuki Bakımdan Halka Açık Anonim Ortaklıklar ve Halka Arz, Ankara 2016. (HAAO)
- Çağlar MANAVGAT, Türk Ticaret Kanunu Hükümlerinin Halka Açık Anonim Ortaklıklara Uygulanması ve Sınırları, İÜHFİM, C. LXXI, S.2 (2013).
- Erdoğan MOROĞLU, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (Başlangıç Hükümleri, Ticari İşletme, Ticaret Şirketleri, Kıymetli Evrak ve Son Hükümler) Değerlendirme ve Öneriler, 8. Baskı, İstanbul 2016.
- Erdoğan MOROĞLU, Anonim Ortaklıklarda Sermaye Artırımı, İstanbul 2015.
- Erdoğan MOROĞLU, Anonim Ortaklıkta Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, Güncellenmiş ve Genişletilmiş Sekizinci Baskı, İstanbul 2017. (Hükümsüzlük)
- Feyzan Hayal ŞEHİRALİ ÇELİK (İsmail KIRCA/Çağlar MANAVGAT), Anonim Şirketler Hukuku, C.1, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu, Ankara 2013.
- Funda GÜNGÖR / N. Orhun KÖSTEM, /Haluk ÖZDEMİR, Sermaye Piyasalarına Açılan Pencere, A'dan Z'ye Halka Açılma ve Yatırımcı İlişkileri, İstanbul 2009.
- İsmail KIRCA (Feyzan Hayal ŞEHİRALİ ÇELİK/Çağlar MANAVGAT), Anonim Şirketler Hukuku, C.2/2, Genel Kurul Kararlarının Hükümsüzlüğü, İkinci Bası, Ankara 2017.
- Korkut ÖZKORKUT, Ticaret Hukuku, SPL Lisanslama Sınavları Çalışma Kitapları, İstanbul 2017. (Ticaret Hukuku)
- Mehmet BAHTİYAR, Ortaklıklar Hukuku, Güncellenmiş 12. Bası, İstanbul 2017.
- Murat ALIŞKAN, Türk Ticaret Kanunu'na Göre Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın Anonim Şirketleri Denetlemesi ve İlgili Fesih Davaları, İstanbul 2007.
- Ömer KORKUT, "6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'na Göre Anonim Şirketlerde Sermaye Artırımının Geçersizliği", İÜHFİM, Prof. Dr. Ersin ÇAMOĞLU'na Armağan, C. LXXI, S.2 (2013).

Reha POROY/Hamdi YASAMAN, Ticari İşletme Hukuku, Genişletilmiş ve Güncelleştirilmiş 15. Baskı, İstanbul 2015.

Sabih ARKAN, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı'na İlişkin Değerlendirmeler, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, Konferans Bildiriler-Tartışmalar, 13-14 Mayıs 2005, Ankara 2005.

Selim Servet TAŞDELEN, Bankacılık Kanunu Şerhi, Gözden Geçirilmiş ve Genişletilmiş 2. Baskı, C. I, Ankara 2015.

Seza REİSOĞLU, Bankacılık Kanunu Şerhi, Son Değişikliklerle Gözden Geçirilmiş İkinci Baskı, C.1, Ankara 2015.

Ünal TEKİNALP, Banka Hukukunun Esasları, Yeniden Yazılmış 2. Baskı, İstanbul 2009.

Ünal TEKİNALP, Genel Kurul Kararlarının Butlanında Anonim Ortaklığa Özgü Sebepelerin Kabulü İhtiyacı, BATİDER, Aralık 2009, C. XXV, S.4.

Ünal TEKİNALP, Tartışmalar, Türk Ticaret Kanunu Tasarısı, Konferans Bildiriler-Tartışmalar, 13-14 Mayıs 2005, Ankara 2005.

Yaşar ALICI, Bankacılık Kanunu Şerhi, Cilt 1, İstanbul 2017.

Zühtü AYTAÇ, Borsa Şirketleri ve Riskin Erken Saptanması Komitesi, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü 60. Yıl Armağanı, Ankara, 2015.

Yararlanılan siteler

<https://www.kap.org.tr/tr/> adresinden ulaşılabilmektedir.

<http://www.spk.gov.tr/apps/haftalikbulten/index.aspx?submenuheader=-1>

https://www.spl.com.tr/spl/eep/Specific/OEP/Upload/1010_Ticaret%20Hukuku_2017-1.pdf

